

Openingsrede van de voorzitter Mr B. van Vloten, gehouden op de 48e najaarsvergadering van de Koninklijke Nederlandse Bosbouw Vereniging op 3 oktober 1972 te Wageningen

Dames en heren,

Welkom op deze najaarsvergadering 1972, die als de 48e zal worden geboekstaafd. Het is geen toeval dat deze vergadering in Wageningen plaats heeft. De Nederlandse bosbouw wereld is vandaag in deze plaats geconcentreerd om het 25-jarig jubileum van het Bosbouwproefstation mee te vieren. Het tijdstip valt bovendien in de periode, die voor onze najaarsbijeenkomsten gebruikelijk is. Het ligt voor de hand, dat de interessante excursies in het kader van de festiviteiten van het jubileum van het Bosbouwproefstation ons bestuur hebben doen besluiten de najaarsvergadering te beperken tot de vergadering in eigenlijke zin. Straks hoop ik nog terug te komen op het jubileum.

Een speciaal woord van welkom tot de nieuwe leden, twaalf in getal. Bij een later punt van de agenda zullen de namen worden bekend gemaakt.

Onze vereniging betreurt het verlies van zijn lid de heer Willem Herbert Diemont, die op 13 juli onverwacht is overleden. Hij zal bij velen in herinnering blijven als een sympathiek mens en een toegewijd en deskundig bosbouwer. Ik verzoek u op te staan en enige ogenblikken aan zijn nagedachtenis te wijden.

Velen uwer zullen vandaag aan de viering van het jubileum van het Bosbouwproefstation hebben deelgenomen. Zij hebben daarmee uiting gegeven aan hun vreugde over de ontwikkeling van het proefstation en aan de betekenis voor de bosbouw, die zij het instituut toekennen

Nieuwe stromingen met betrekking tot de veredeling, de houtteelt, de bosstechniek en de bosbescherming met inbegrip van de relaties tot de omgeving, hebben hun wieg gevonden in het proefstation, zoals overigens ook mag worden verwacht van een instelling voor toegepast wetenschappelijk onderzoek.

Ook de internationale contacten van het Bosbouwproefstation zijn van betekenis voor de Nederlandse bosbouw. Vele vooraanstaande bosbouwers zijn hun loopbaan begonnen op de Dorschkamp en de medewerkers van het proefstation zijn actief in verscheidene commissies en kringen. Tenslotte mag ook in onze vergadering worden vastgesteld, dat een omvangrijke bijdrage uit de kringen van het proefstation wordt geleverd aan het bosbouw tijdschrift. Voor 80% verzorgen de medewerkers van de Dorschkamp de inhoud en zowel de voorzitter als

de secretaris van de redactie hebben daar hun hoofdtaak, terwijl tenslotte ook de bureau-redactie op de Dorschkamp wordt verzorgd.

Overigens veronderstel ik, dat het tijdschrift een welkome spreekbuis is voor de directie en de medewerkers van het proefstation.

Ik herinner mij - dankzij mijn bijzondere relatie tot de eerste directeur - hoe korte tijd na de oorlog de opzet van het Bosbouwproefstation in betrekkelijke eenvoud plaats had. In vijftienvintig jaren werd heel wat tot stand gebracht. Daarmee wenst onze vereniging het proefstation van harte geluk.

De zojuist gesignaleerde betekenis van het proefstation voor de loopbanen van vele bosbouwers brengt mij ertoe te vermelden, dat het aantal studenten, dat per jaar afstudeert, groeit. Voor het eerst beginnen zich nu ook enige moeilijkheden af te tekenen met betrekking tot de plaatsingsmogelijkheden van deze afgestudeerden.

Onze vereniging is voorstander van uitbreiding van het bosareaal. Of het aantal plaatsingsmogelijkheden daardoor groeit kan ik niet beoordelen, maar wel is bekend dat recreatie, milieuhygiëne tot en met het bergren van afvalstoffen uit bio-industrieën er mee zijn gediend, welk laatste onderwerp in onderzoek is bij het Bosbouwproefstation.

Tijdens de voorjaarsvergadering heeft de heer Sikkels de instelling aangekondigd van de commissie meerjarenplan bosbouw. Deze commissie is thans door het Boschap ingesteld en staat onder voorzitterschap van professor Thurlings uit Wageningen. De eerste vergadering is gehouden en het ligt in de bedoeling de werkzaamheden zo in te richten, dat het rapport in het voorjaar van 1973 gereed zal zijn, zulks mede met het oog op de in voorbereiding zijnde aanvulling op de tweede nota over de ruimtelijke ordening in Nederland, welke aanvulling wellicht zal uitgroeien tot een derde nota. In de opdracht aan deze commissie komt als belangrijk onderdeel voor de vaststelling van de mate waarin uitbreiding van het bosareaal gewenst is.

Deze zaak is ook in de EEG aan de orde. Het wachten is op de publikatie van een nieuw voorstel van de Europese Commissie ten aanzien van de bebossing van landbouwgronden. Deze richtlijn moet in de plaats komen van het voorstel, dat enkele jaren geleden door deze commissie is gedaan. De verwachting bestaat, dat het nieuwe voorstel voor de bosbouw zeker niet ongunstiger

zal zijn. Het is wel gewenst, dat ook onze vereniging attent blijft ten aanzien van deze kwestie. De inhoud van de nieuwe richtlijn kan van groot belang zijn voor de bosaanleg door particuliere grondeigenaren.

Indien wij het erover eens zijn, dat uitbreiding van het areaal gewenst is dan is het uiteraard ook noodzakelijk het bos in stand te houden. De instandhouding is een kwestie van financiën. De exploitatiekosten staan in geen verhouding tot de exploitatie-opbrengst. Het belang van de instandhouding is zo groot, dat de overheid ten behoeve van alle beseigenaren bijdraagt in de openstellingskosten. Omdat het gat in de exploitatie niet door de huidige bijdrage wordt gedekt heeft het Bosschap wensen geuit met betrekking tot verbetering van de bosbijdrageregeling. Ten behoeve van verenigingen en stichtingen verstrekt de overheid bovendien nog een beheersbijdrage, waarvoor de particuliere beseigenaar thans niet in aanmerking komt. Het is niet duidelijk waarom de particuliere beseigenaar verstoken blijft van deze steun en het lijkt dan ook een redelijke zaak, dat onze vereniging zo mogelijk tezamen met het Bosschap en de vereniging van beseigenaren erop aandringt, dat ook andere beseigenaren dan verenigingen en stichtingen in aanmerking komen voor de beheersbijdrage. Het is jammer, dat uit de memorie van toelichting op de begrotingen van landbouw en visserij en van CRM niet blijkt, dat met deze verlangens rekening wordt gehouden. De vraag rijst of er nog voldoende kan worden gesleuteld aan de kostenkant van de exploitatie om deze aan te passen aan de thans bestaande bijdragen, zulks om de aanhoudende kostenstijging op te vangen. Dat zal betekenen, dat bosverwaarlozing ontstaat of toeneemt.

Helaas is ook geen soelaas te verwachten van de houtmarkt. De houtprijzen schijnen zich nog niet te storen aan de voorspelde schaarste aan hout op lange termijn. Aangezien meer dan de helft van het geogste inlandse hout afzet dient te vinden naar de pulp-, papier-, spaanplaat- en boardfabrieken is de marktsituatie in deze sectoren van grote invloed op het algemene marktbeeld voor inlands hout.

De prijzen voor spaanplaat-rondhout franco fabriek zijn 15% tot 25% lager dan in 1971 en de voorraden zijn nog steeds groot. Voor partijen langhout met een aandeel spaanplaat hout van betekenis tonen kopers weinig belangstelling.

Naaldhout-papierhout is beperkt afzetbaar en populieren-papierhout is weliswaar kwantitatief goed afzetbaar, doch de prijs staat nog onder druk ten gevolge van lage importprijzen voor buitenlandse houtslip. Helpalen en paaltjes van 6 tot 9 cm diameter zijn gevraagd in een goed prijshoudende markt. Recente verkoop van enige partijen langhout met een hoog bestanddeel aan naaldhout leverde uitgesproken goede prijzen op. Naaldhout-zaaghout vindt tegen wat lagere prijzen dan in 1971 redelijke afzet. Voor populieren-zaaghout zijn geïnteresseerde kopers moeilijk te vinden en de prijzen zijn laag. Alleen zaaghout van zeer goede kwaliteit vindt redelijke afzet. Eiken-zaaghout van meer dan 40 cm

diameter is gevraagd en de prijzen zijn relatief goed. Het lijkt waarschijnlijk, dat de geschetste marktsituatie tot 1973 zal voortduren. Alleen een vroege en zeer strenge winter zou tot een tijdelijke verkrapping van de aanvoer naar de houtverwerkende industrie kunnen leiden en daarmee tot een zekere marktopleving. Er is een toenemende belangstelling van de industrie voor inlands hout. De technische ontwikkeling maakte het gebruik van inlands grenen mogelijk en bovendien rekent men erop, dat het inlands hout op den duur goedkoper zal zijn dan geïmporteerd hout.

De uitbreiding van de EEG van zes naar tien landen zal een negatieve invloed hebben op de houtbalans van de vergrote EEG. De netto-import van rondhout neemt met 30% toe, de netto-import van vezelhout zelfs met meer dan 60%. Dit laatste is vooral het gevolg van de omvangrijke import van Noorwegen. Indien dit land niet deelneemt aan de EEG zal het laatstgenoemde percentage aanmerkelijk verminderen.

De negatieve ontwikkeling van de houtbalans is voor een goed deel toe te schrijven aan Engeland, dat een grote houtimporteur is. De vraag is welke gevolgen deze ontwikkeling voor Nederland zal hebben. Waarschijnlijk verandert er voor ons land weinig. Noorwegen levert ons slipp, waarop een invoerrecht rust van 3%. Maar indien dat land af laat weten zal er geen afbraak van het recht plaatsvinden. Dat zou trouwens weinig invloed hebben, omdat er thans sprake is van een tariefcontingent, dat vrij is van invoerrecht en dat contingent wordt niet uitgeput.

De reorganisatie van het Directoraat-Generaal voor de Landinrichting en de Visserij heeft verder gestalte gekregen door het instellen van de functies Inspecteur Algemeen Beheer en Adjunct Inspecteur Algemeen Beheer. Beide functionarissen ressorteren onder de directeur van de Cultuurtechnische Dienst en de directeur van het Staatsbosbeheer.

Op het gebied van de landinrichting wordt door het Bosbouwproefstation medewerking verleend, speciaal in het project "Inrichting van de Veluwe als parkgebied van nationale betekenis". Dit is een gezamenlijk project van het Rijksinstituut voor Natuurbeheer, Stichting voor Bodemkartering, Provinciale Planologische Dienst en Recreatiegemeenschap Veluwe.

De staatssecretaris van CRM heeft conform de door hem gedane toezegging tijdens de recreatie-studiedag 1971 van de ANWB, welke was gewijd aan het onderwerp "De nationale landschapsparken", inmiddels de ambtelijke nota inzake de nationale parken en nationale landschapsparken vertrouwelijk aan een aantal belanghebbende organisaties voorgelegd. Het is verheugend dat ook aan het bosbouwbedrijfsleven het oordeel over de problematiek van nationale parken en nationale landschapsparken wordt gevraagd, maar de mededeling, dat aan de problematiek van de nationale landschapsparken voorlopig nog geen aandacht zal worden besteed, stemt tot ongerustheid.

In dit kader past ook vermelding van de spectaculaire aankoop door Natuurmonumenten van het "Zwanewater"

bij Callantsoog.

Er zij hier nog eens de aandacht op gevestigd, dat het aankoopbeleid in verband met de beperkte financiële middelen zeer selectief blijft en zal blijven gericht op het verwerven van landschappelijk belangrijke elementen, welke moeten worden gespaard of aangevuld, alsmede op de aankoop van die eenheden die kunnen dienen voor een verbetering in kwaliteit en in kosten van het beheer.

De voorziening met plantmateriaal begint zich in Nederland gunstig te ontwikkelen. De bereidheid van vele bosbouwers om meer te betalen voor betere planten en om contractteelten aan te gaan resulteert in de produktie van plantmateriaal van betere kwaliteit. Ook worden in ons voornaamste kwekerijgebied rond Zundert grotere percelen in gebruik genomen en minder sortimenten per perceel gekweekt. Daardoor kan in de kwekerij rationeler worden gewerkt.

Doordat de planning van de plantsoenbehoefte nog onvoldoende is, zal voorlopig nog rekening moeten worden gehouden met een tekort aan plantmateriaal van hoge kwaliteit.

In verband met zijn vertrek uit Utrecht heeft de heer Grandjean het voorzitterschap van de Nationale Populieren Commissie, een ministeriële adviescommissie, neergelegd. Het ministerie van landbouw heeft de heer Van der Meiden tot nieuwe voorzitter benoemd. De heer Van Maaren is benoemd tot vice-voorzitter.

Deze maand zal in Buenos Aires het wereldbosbouwcongres plaats hebben. Ook de Nederlandse bosbouw zal daarbij zijn vertegenwoordigd. Volgens mijn informatie zullen de heren Stoffels en Van Maaren de delegatie vormen.

In mei werd een tegenbezoek gebracht aan de Vlaamse Bosbouw Vereniging. Het bezoek was een groot succes. Meer dan 70 van onze leden hebben eraan deelgenomen. Onze Belgische bosbouwvrienden, die zich jong en strijdbaar toonden, bleken uitstekende gastheren. Er zal naar worden gestreefd het contact in stand te houden; ook uit bospolitiek oogpunt kan dat nuttig zijn. In België is een maatregel getroffen, die het vermelden zeker waard is: met ingang van 1 augustus jl. is de vogelvangst verboden.

De wijziging van de statuten, die ons in de voorjaarsvergadering zo heeft beziggehouden is thans ter goedkeuring aan de minister voorgelegd. Het bestuur veronderstelt, dat u het ermee eens bent, dat het beleid met betrekking tot het aannemen van nieuwe leden reeds wordt afgestemd op de nieuwe statuten.

Op 13 september jl. aanvaardde onze vice-voorzitter het ambt van buitengewoon hoogleraar in de bosbouwtechniek met het uitspreken van een rede: Gezichtspunten uit de bosbouwtechniek.

In deze rede, waarop in ons tijdschrift nader zal worden ingegaan, werden drie thema's, verband houdende met de mechanisatie, aan de orde gesteld.

Deze thema's waren:

1 Regionale samenwerking bij de uitvoering van boswerk.

2 Invloed van de mechanisatie op de omgeving

3 Ontsluiting van bosgebieden met wegen en paden.

Uw bestuur heeft de heer Bol namens de vereniging van harte gelukgewenst met deze benoeming en wij feliciteren onszelf met deze hooggeleerde vice-voorzitter.

Ons onvermoeibare lid Oudemans stichtte het vorig jaar een fonds "Mannen van het eerste uur", waaruit eenmaal in de drie jaar een zilveren legpenning kan worden uitgereikt door het bestuur van Natuurmonumenten aan een persoon, die zich bijzonder van natuurmonumenten heeft gemaakt voor de natuurbescherming. Voor de eerste maal reikte de heer Oudemans zelf vijf legpenningen uit aan de volgende heren: mr. H. W. Bloemers, dr. G. A. Brouwer, mr. H. P. Gorter, P. Nijhoff en prof. dr. G. Westhoff.

Tenslotte nog een bekentenis van uw bestuur. Het zal u ongetwijfeld bekend zijn, dat er een adviescommissie van het bestuur bestaat. In die commissie hebben thans zitting de heren Van Soest, Hellinga, Den Hartog, Molenaars en Van der Meiden. Aan het bestuur is de vraag voorgelegd of er nog prijs wordt gesteld op de aanwezigheid van deze commissie. Het bestuur heeft niet gearzeld te stellen, dat het een verzwakking zou betekenen indien de adviescommissie er niet meer zou zijn. De adviescommissie blijft dus. Aangezien het een goed gebruik is dat oud-voorzitters tot deze commissie toetreden ligt het in de verwachting, dat de heer Sikkel hiertoe zal worden uitgenodigd.

In deze openingsspeech zijn vele onderwerpen vluchtig aan de orde geweest. Het is niet de bedoeling, dat die nu tot onderwerp van discussie worden. Maar het spreekt vanzelf, dat u bij de rondvraag één of meer onderwerpen aan de orde kunt stellen. Het meest gereede bestuurslid zal daar dan graag op antwoorden.

Ik wens u een nuttige en plezierige vergadering, die ik bij deze voor geopend verklaar.